

Směrnice vedoucího Katedry slovanských jazyků a literatur č. 2/2022

Část I.

Obecná ustanovení

Čl. 1

(1) Tuto směrnici vydává vedoucí Katedry slovanských jazyků a literatur (dále též jen „vedoucí katedry“) na základě čl. 22 opatření děkana č. 7/2017 ve znění změn provedených opatřením děkana č. 8/2019 a změn provedených opatřením děkana č. 11/2021 o studiu v bakalářských a magisterských studijních programech (dále jen „opatření děkana“).

(2) Tato směrnice zejména konkretizuje pravidla obsažená v opatření děkana týkající se státní závěrečné zkoušky (dále jen „SZZ“) nebo její části garantované oddělením českého jazyka a literatury katedry slovanských jazyků a literatur. Dále může ukládat povinnosti jednotlivým členům katedry, a to za účelem realizace postupů stanovených opatřením děkana.

Část II.

Oborová část SZZ

Čl. 2

Zkouška z předmětu SZZ

(1) Oborová část SZZ zpravidla zahrnuje několik samostatně hodnocených zkoušek z jednotlivých předmětů SZZ (dále jen "zkouška z předmětu SZZ"). Zkouška z předmětu SZZ se člení na dílčí součásti; ty jsou však hodnoceny souhrnně známkou za zkoušku z předmětu SZZ.

(2) Katedra garantuje tyto zkoušky z předmětu SZZ

KBH/7Q1 Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na 2. st. ZŠ
bakalářská SZZ

KBH/0Q1 Učitelství pro 2. st. ZŠ se specializací český jazyk a literatura
navazující magisterská SZZ

KBH/0Q1C Učitelství pro 2. st. ZŠ se specializací český jazyk jako druhý jazyk
navazující magisterská SZZ

KBH/QZP1 Český jazyk a literatura s didaktikou Učitelství pro 1. stupeň ZŠ
magisterská SZZ

KBH/3QZ Závěrečná zkouška a obhajoba závěrečné práce CŽV Uč. ČJ pro 2. st. ZŠ
(rozšíření kvalifikace) – viz Směrnice vedoucího katedry č. 1/2022

KBH/3QS Závěrečná zkouška a obhajoba závěrečné práce CŽV Uč. ČJ pro 2. st. SŠ
(rozšíření kvalifikace) - viz Směrnice vedoucího katedry č. 1/2022

(3) Zkoušce z předmětů SZZ Český jazyk a literatura s didaktikou (KBH/0Q1 a KBH/QZP1) a Český jazyk jako druhý jazyk (KBH/0Q1C) předchází odevzdání absolventského portfolia. Absolventské portfolio, sloužící jako podklad pro první stupeň kariérního řádu učitele, odevzdává student na sekretariát katedry ke stejnému datu jako je datum odevzdávání diplomových prací pro příslušný termín SZZ (vždy dle aktuálního harmonogramu akademického roku).

Ve své základní podobě obsahuje absolventské portfolio následující části:

- I. Úvodní stranu obsahující plné jméno a příjmení majitele portfolia;
- II. Strukturovaný profesní životopis;
- III. Seznam absolvované pedagogické praxe všech forem (např. asistentská, průběžná, souvislá, mimoškolní pedagogická činnost ad.);
- IV. Seznam absolvovaných kurzů, workshopů, prezentací pedagogické činnosti apod. včetně dokladů o jejich absolvování (osvědčení, potvrzení, pozvánky apod.);
- V. Seznam navštívených konferencí, vystoupení na konferencích;
- VI. Publikační činnost;
- VII. Účast na projektech;
- VIII. Osobní specifikace profesní specializace, zájmů a výjimečných schopností, dovedností a zkušeností;
- IX. Z každého předmětu oboru Český jazyk a literatura student(ka) doloží praktický výstup dle požadavků garanta předmětu.
- X. Různé (dle uvážení posluchače).

Čl. 3

Zkouška z předmětu SZZ KBH/7Q1 Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na 2. stupni ZŠ

(1) Do zkoušky ústí patří tyto povinné předměty:

UBO/7ZSJ	[Zvuková stránka jazyka v kurikulu ZŠ]
KBH/7US1,2	[Úvod do studia oboru I, II]
KBH/7ČL1,2	[Česká literatura 19. století I, II]
KBH/7DV	[Diachronní vývoj jazyka]
KBH/7JJ	[Jazyk a jazykověda]
UBO/7SM1, 2, 3	[Současná mluvnice I, II, III]
UBO/7PFL1,2	[Česká literatura 20. století I, II]
KBH/7SČ1, 2	[Literatura pro děti a mládež I, II]
KBH/7SČ1, 2	[Současný český jazyk I, II]
KBH/7DT	[Didaktizace literárních textů]
UBO/7PFL3	[Současná česká literatura]

(2) Do zkoušky ústí patří tyto povinně volitelné předměty:

V bloku A:

KBH/7MI [Metodologie literární interpretace]

V bloku B:

KBH/7IS [Interpretační seminář k 19. století]

KBH/7CRV [Česko-ruské literární a kulturní vztahy]

KBH/7CSV [Česko-slovenské literární a kulturní vztahy]

KBH/7TR [Úvod do textologie a základy redakční práce]

UBO/7IS21, 22 [Interpretační seminář k literatuře 20. století I, II]

UBO/7RU [Ruština]

Student je povinen splnit z každého bloku nejméně jeden.

(3) Státní závěrečná bakalářská zkouška se člení na tyto dílčí součásti:

- **Lingvistickou část (lingvistickou teorii a vývoj)**
- **Literární část (literární historii a teorii)**

Celkové hodnocení SZZ bude vytvořeno na základě dílčího hodnocení těchto částí.

(4) Státní závěrečná bakalářská zkouška má dvě dílčí součásti: lingvistickou a literární. K oběma součástem je zveřejněn seznam okruhů vycházejících z učiva, které studenti v rámci bakalářského studia v těchto oblastech absolvovali.

SZZ začíná v daný den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu (který je plně v kompetenci komise). Při zahájení jsou studenti seznámeni s průběhem zkoušky.

Student(ka) si vylosuje jednu otázku z každé dílčí součásti zkoušky. Student(ka) má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Student(ka) má na přípravu zkoušky nejméně 20 min. Délka zkoušky zpravidla nepřesahuje 35 minut.

Kritéria a postup pro stanovení výsledné známky:

Státní závěrečná zkouška z předmětu SZZ KBH/7Q1 a její dílčí součásti se klasifikují známkami: "výborně", "velmi dobře", "dobře" a "nevyhověl(a)". Je-li některá dílčí součást státní závěrečné zkoušky hodnocena známkou "nevyhověl(a)", je celkový výsledek státní závěrečné zkoušky klasifikován známkou "nevyhověl(a)". Státní závěrečnou zkoušku se všemi dílčími součástmi lze v případě neúspěchu jednou opakovat.

Pravidla pro rozhodování komise:

Zkoušení a hodnocení u SZZ je komisionální. Odpovědi studentů jsou hodnoceny zkušební komisí neveřejně podle jednotlivých otázek zvlášť a v souhrnu posléze jednou výslednou známkou. Pro úspěšné absolutorium SZZ je nezbytné, aby zkoušený(á) student(ka) nebyl(a) hodnocen(a) ze žádné z dílčích otázek horší klasifikací než "dobře".

Výborně – student prokazuje suverénní znalost a přehled předmětu a metod, plynule a věcně správně reaguje na dotazy zkušební komise

Velmi dobře – student se orientuje v zadané problematice, správně reaguje na dotazy zkušební komise

Dobře – student prokazuje pouze základní orientaci v zadané problematice
Nevyhověl – student neprokázal základní orientaci v zadané problematice, není schopen adekvátně reagovat na dotazy zkušební komise

Jednotlivé otázky z dílčích součástí zkoušky jsou hodnoceny členy zkušební komise, kteří je navrhli, nebo kteří se v dané dílčí části profilují vědecky či formou výuky daného předmětu (či oboru), z něž byla daná otázka vylosována.

SZZ je ukončena oficiálním vyhlášením výsledků za přítomnosti všech studentů a členů komise.

(5) Tematické okruhy zkoušky z **oblasti lingvistické**

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Lingvistická teorie a vývoj

- Podstata jazyka. Jazyk jako společenský jev a přirozený systém. Znakový a systémový charakter jazyka.
- Klasifikace jazyků, jazyky západoslovanské, nářeční diferenciacie češtiny
- Divergentní a konvergentní vývoj jazyků
- Vývoj českého mluvnictví (humanistické, barokní a obrozenecké mluvnice)
- Národní jazyk a jeho útvary
- Soustava českých hlásek, jejich vývoj ve staré češtině
- Morfematický a slovtvorný rozbor slova
- Typy skloňování v češtině a jejich vývoj
- Soustava jmenných gramatických kategorií
- Soustava slovesných gramatických kategorií
- Substantiva, jejich skloňování, syntaktické funkce
- Adjektiva, jejich klasifikace, skloňování, syntaktické funkce
- Zájmena, jejich klasifikace a skloňování
- Číslovky, jejich tvoření, klasifikace a skloňování
- Slovesa, tvary jednoduché a složené + jejich tvoření, slovesné třídy a vzory
- Neohebné slovní druhy, jejich klasifikace, tvoření a funkce
- Věta a výpověď jako základní syntaktické pojmy, mluvní akt, komunikační funkce výpovědi
- Větné vztahy dominance - podstata + typy; prostředky jejich vyjadřování
- Větné vztahy zmnožení - podstata + typy; prostředky jejich vyjadřování
- Nadvětné syntaktické jednotky: věta složená a souvětí
- Geneze jazykového projevu, slohotvorní činitelé, slohové útvary a postupy
- Funkční styly, jejich klasifikace a charakteristika a hlavní konstituující faktory

(6) Tematické okruhy zkoušky z oblasti literární

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Literární historie a teorie

1. Literární věda a její složky (literární teorie, historie a kritika), hlavní a pomocné disciplíny – stručná charakteristika (genologie, sémiotika, naratologie, komparatistika, bibliografie, poetika, literární komunikace, literární biografie ad.).
2. Literární druhy a žánry (lyrika, epika, drama a jejich žánrové formy) – vymezení a jednotlivé příklady.
3. Teorie verše a prózy (prozodické systémy, metra, základní terminologie ad.) – příklady a praktická demonstrace.
4. České národní obrození: koncepce, modely, periodizace. Josef Dobrovský: přehled vědeckých aktivit.
Literatura pro děti a mládež – pojem, funkce, počátky české a světové literatury pro děti a mládež.
5. Žánrová a tematická diferenciacie literatury národního obrození v letech 1770 – 1848. Josef Jungmann: přehled vědeckých aktivit, přínos k rozvoji češtiny jako komunikačního a literárního jazyka.
Pohádka v české a světové literatuře pro děti a mládež – teorie žánru, autorská pohádka, nonsensová pohádka, folklórní pohádka a její literární adaptace (L. Carroll, A. Saint-Exupéry, V. Nezval, V. Čtvrtek, M. Macourek).
6. Česko-německá a česko-slovenská otázka v kultuře a literatuře národního obrození v letech 1770 – 1848. Jan Kollár: interpretace *Slávy dcera* a problematika vzájemnosti. P.J. Šafařík.
Literatura pro děti a mládež česká i světová za klasicismu a osvícenství, funkce folklóru.
7. Obecné rysy a specifická českého preromantismu: osobnosti a relevantní texty. RKZ a jejich místo v diskusích o smyslu českých dějin. F.L. Čelakovský, K.J. Erben ad. – přístupy k využití folklóru.
Česká literatura pro děti a mládež v první polovině 20. století.
8. Počátky české dramatiky, její vývoj v národním obrození v letech 1770 – 1848. V.K. Klicpera a J.K. Tyl: přínos k rozvoji české dramatiky.
Česká literatura pro děti a mládež od poloviny 20. století do devadesátých let 20. století.
9. Český romantismus v evropském kontextu: vymezení, charakteristika osobnosti, oscilace s realistickou tendencí (próza a poezie).
K. H. Mácha, K. Sabina, F. Turinský, J. Langer, K. Havlíček Borovský ad.
Dobrodružná próza v literatuře pro děti a mládež, próza s dívčí hrdinkou (výběr). Jednotlivé příklady.
10. Májovská generace v 50. - 70. letech 19. století. Překlady z evropských literatur.
Oživení společenské a politické situace (Říjnový diplom). Rozmach národní kultury.
Česko-slovenské vztahy.
J. Neruda, V. Hálek, A. Heyduk, G. Pflieger-Moravský, K. Světlá, B. Janda-Cidlinský, J. Arbes ad.
Sci-fi a fantasy literatura v LDM.
11. Ruchovsko-lumírovská generace a nástup kritického realismu v 80. letech 19. století.
Historická a venkovská tematika. Žánrová a tematická diferenciacie (poezie, próza a drama).
A. V. Šmilovský, A. Jirásek, K. V. Rais, A. Stašek, T. Nováková, bratři Mrštíkové, J. Vrchlický, S. Čech, E. Krásnohorská ad.

- Nejnovější literatura pro děti a mládež (hlavní trendy polistopadového vývoje, světová literatura pro děti a mládež v českých překladech).
12. Česká moderna. Symbolismus a dekadence - próza, poezie, evropské souvislosti.
K. Hlaváček, O. Březina, A. Sova, F.X. Šalda, *Manifest České moderny*, Moderní revue.
Ilustrace a vizualizace v literatuře pro děti a mládež, její funkce, představitelé.
 13. Naturalismus na přelomu 19. a 20. století. Předválečná moderna, expresionismus, futurismus, kubismus, dadaismus. J.S. Machar, J. Hašek, bratři Mrštíkové, K.M. Čapek-Chod, F. Gellner, F. Šrámek, K. Toman, S.K. Neumann, P. Bezruč.
Odborné časopisy v oblasti LDM (Úhor, Ladění, Zlatý máj, Bibiana ad.)
 14. Expresionismus, avantgarda, poetismus, surrealismus v 1. polovině 20. století.
L. Klíma, R. Weiner, Devětsil, V. Nezval, J. Wolker, J. Seifert, V. Holan ad.
Dějiny encyklopedie a slovníky v oblasti LDM ve 20. století, příklady a hodnocení.
 15. Česká próza 20. a 30. let 20. století, proměny poetik a žánrů. Dobové kritické, teoretické a historické myšlení o próze. Literární časopisy; literární produkce; drama.
V. Vančura, bratři Čapkové, I. Olbracht ad.
Literární kritika v oblasti LDM v 19. a 20. století, představitelé a generační uskupení.
 16. Česká literatura ve 40. a 50. letech 20. století, poezie a próza v domácí produkci a exilu; oficiální a ineditní poezie, próza, drama; poezie všedního dne; exilová nakladatelství.
F. Halas, J. Orten, I. Olbracht, J. Otčenášek, V. Řezáč, J. Drda, M. Majerová, B. Říha ad.
Schematismus v LDM: hlavní představitelé, témata a žánry.
 17. Česká poezie v 60. letech 20. století. Literární časopisy, exilová nakladatelství.
V. Holan, J. Seifert, J. Kainar, J. Skácel, O. Mikulášek, J. Suchý ad.
"Zlatá" 60. léta v LDM - žánry, témata, představitelé, tendence.
 18. Próza v 60. letech 20. století, konstituce malých žánrových forem v české próze 60. let.
Literární kritika. Drama a filmové adaptace v 60. letech.
A. Lustig, M. Kundera, B. Hrabal, V. Páral ad.
Realismus a naturalismus v evropské literatuře. H. Balzac, G. Flaubert, E. Zola.
 19. Česká próza a poezie v 70. a 80. letech 20. století v domácí produkci a v exilu. M. Kundera, B. Hrabal, L. Fuka, J. Škvorecký, V. Páral ad.
M. Florian, J. Seifert ad., generace „osamělých běžců“.
 20. Česká literatura po roce 1989. Literární kritika. Literární periodika.
J. Kratochvíl, M. Ajvaz, J. Topol, P. Šabach, J. Rudiš ad.
Komiks - teorie žánru. Komiks - česká tvorba v průběhu 20. století, světové inspirace.

Součástí SZZ bude i zhodnocení asistentské praxe a prokázání relevantních znalostí literárně-teoretických či literárně-historických.

Čl. 4

Zkouška z předmětu KBH/0Q1 Učitelství pro 2. stupeň ZŠ se specializací český jazyk a literatura s didaktikou

(1) Do zkoušky ústí patří tyto povinné předměty

KBH/0D1, 2	[Didaktika českého jazyka a slohu I, II]
KBH/0VK1	[Vybrané kapitoly ze současné češtiny I]
UBO/0KSC	[Vybrané kapitoly ze současné češtiny II]

KBH/0ČL	[Česká literatura pro děti a mládež]
KBH/0SL	[Světová literatura pro děti a mládež]
KBH/0DLV	[Didaktika literární výchovy]

(2) Do zkoušky ústí patří tyto povinně volitelné předměty

Blok A:

KBH/0DČ	[Dětské čtenářství a recepce literárního díla]
---------	--

Blok B:

KBH/0LK	[Literární komparatistika]
KBH/0SČL	[Starší česká literatura]
KBH/0VKL	[Vybrané kapitoly z lexikologie]
UBO/RET	[Rétorika]

Student je povinen splnit z každého bloku nejméně jeden.

(3) Zkouška se člení na tyto dílčí součásti:

a) lingvistiku (teoretickou část)

b) literaturu (teoretickou část)

c) didaktickou část (didaktiku českého jazyka a komunikační výchovy + didaktiku literární výchovy)

Celkové hodnocení SZZ bude vytvořeno na základě dílčího hodnocení těchto částí.

(4) Státní závěrečná navazující magisterská zkouška má tři dílčí součásti: lingvistickou, literární a didaktickou. Ke všem součástem je zveřejněn seznam okruhů vycházejících z učiva, které studenti v rámci navazujícího studia v těchto oblastech absolvovali.

SZZ začíná v daný den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu (který je plně v kompetenci komise). Při zahájení jsou studenti seznámeni s průběhem zkoušky.

Student(ka) si vylosuje jednu otázku z každé dílčí součásti zkoušky. Student(ka) má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Student(ka) má na přípravu zkoušky nejméně 20 min. Délka zkoušky zpravidla nepřesahuje 35 minut.

Kritéria a postup pro stanovení výsledné známky:

Státní závěrečná zkouška KBH/0Q1 Český jazyk a literatura s didaktikou a její dílčí součásti se klasifikují známkami: "výborně", "velmi dobře", "dobře" a "nevyhověl(a)". Je-li některá dílčí součást státní závěrečné zkoušky hodnocena známkou "nevyhověl(a)", je celkový výsledek státní závěrečné zkoušky klasifikován známkou "nevyhověl(a)". Státní závěrečnou zkoušku se všemi dílčími součástmi lze v případě neúspěchu jednou opakovat.

Pravidla pro rozhodování komise:

Zkoušení a hodnocení u SZZ je komisionální. Odpovědi studentů jsou hodnoceny zkušební komisí neveřejně podle jednotlivých otázek zvlášť a v souhrnu posléze jednou výslednou známkou. Pro úspěšné absolutorium SZZ je nezbytné, aby zkoušený(á) student(ka) nebyl(a) hodnocen(a) ze žádné z dílčích otázek horší klasifikací než "dobře".

Výborně – student prokazuje suverénní znalost a přehled předmětu a metod, plynule a věcně správně reaguje na dotazy zkušební komise

Velmi dobře – student se orientuje v zadané problematice, správně reaguje na dotazy zkušební komise

Dobře – student prokazuje pouze základní orientaci v zadané problematice

Nevyhověl – student neprokázal základní orientaci v zadané problematice, není schopen adekvátně reagovat na dotazy zkušební komise

Jednotlivé otázky z dílčích součástí zkoušky jsou hodnoceny členy zkušební komise, kteří je navrhli, nebo kteří se v dané dílčí části profilují vědecky či formou výuky daného předmětu (či oboru), z něž byla daná otázka vylosována.

SZZ je ukončena oficiálním vyhlášením výsledků za přítomnosti všech studentů a členů komise.

(5) Tematické okruhy z oblasti lingvistické

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Lingvistika

1. Znakový charakter jazyka: znak a jeho povaha, vlastnosti jazykového znaku, typy znaků
2. Lexikologie a její místo v rámci vědních disciplín, její členění, základní terminologie
3. Lexikografie, slovníky a jejich druhy, slovníky onomaziologické a sémaziologické
4. Způsoby obohacování slovní zásoby, zánik slov, vznik nových pojmenování, přejímání slov z cizích jazyků, vývojové tendence ve slovní zásobě
5. Sousedství a frazémy, základní pojmy, jejich charakteristika a klasifikace, kolokabilita
6. Lexikální znak a jeho vlastnosti, lexém propriální a terminologický
7. Paradigmatické vztahy mezi jednotkami slovní zásoby
8. Změny významu, sémaziologicko-onomaziologická derivace
9. Lexikální význam
10. Funkční morfologie, gramatické kategorie
11. Ohebné a neohebné slovní druhy, jejich morfologická charakteristika a syntaktické funkce
12. Geneze jazykových projevů, textová lingvistika, charakteristické rysy textů
13. Větné členy z hlediska závislostní i valenční syntaxe
14. Zvláštnosti a nepravidelnosti ve větných celcích
15. Funkční styl prostě sdělovací: charakteristika, útvary
16. Funkční styl odborný: charakteristika, útvary
17. Slovanské jazyky v indoevropské jazykové rodině

(6) Tematické okruhy z oblasti didaktické

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Didaktika českého jazyka, komunikační a literární výchova

1. Didaktika českého jazyka a literatury jako teoretická a praktická disciplína, vznik a vývoj oboru, současný stav.
2. Didaktické zásady a didaktické metody - jejich aplikace ve výuce českého jazyka a literatury, metody kritického myšlení ve výuce ČJL.
3. Postavení předmětu ČJL v soustavě vyučovacích předmětů na 2. st. ZŠ, složky předmětu ČJL,

současná koncepce výuky ČJL, kurikulární dokumenty (RVP ZV, ŠVP), vzdělávací cíle, klíčové kompetence, očekávané výstupy.

4. Mezipředmětové vztahy a průřezová témata – uplatnění ve výuce ČJL.

5. Učebnice českého jazyka a literatury pro ZŠ, další učební pomůcky a informační zdroje. Podrobnější znalost jedné vybrané učebnicové řady – základní charakteristika, koncepce, hodnocení ve vztahu k RVP.

6. Možnosti využití ICT v hodinách českého jazyka a literatury, motivace a aktivizace.

7. Prověřování, hodnocení a klasifikace v českém jazyce a literatuře, práce s chybou, autoevaluace.

8. Plánování a příprava vyučovací hodiny, typy vyučovacích hodin, cíl vyučovací hodiny, vyučovací metody a organizační formy práce.

9. Rozvoj komunikačních dovedností, mluvený projev v hodinách ČJL, mluvní cvičení, kultura mluveného projevu, zvuková stránka jazyka a její didaktická problematika. Mediální výchova.

10. Pravopis a procvičování pravopisu, druhy pravopisných jevů, metody výkladu a nácviku, pravopisná cvičení a diktáty – oprava a hodnocení.

11. Lexikologie a slovtvorba z hlediska didaktického, způsoby procvičování.

12. Morfologie z hlediska didaktického, vyvozování a procvičování učiva.

13. Dvojí pojetí syntaxe, věta jednoduchá a souvětí z hlediska didaktického, nácvik rozboru a tvorby, typy cvičení, způsoby grafického znázorňování.

14. Komplexní jazykové rozboru a jejich využití v hodinách českého jazyka.

15. Komunikační výchova, složky komunikační výchovy – čtení a naslouchání s porozuměním (typy čtení, naslouchání), komunikační kompetence žáků ZŠ.

16. Slohová výchova – pojetí, fáze nácviku, sloh produkční a reprodukční, slohová cvičení.

17. Funkční styly, slohové postupy, útvary na 2. stupni ZŠ - vyprávěcí a popisný, postupy při nácviku, typy cvičení.

18. Slohový postup výkladový a úvahový – útvary, postup při nácviku.

19. Písemné slohové práce – témata, nácvik, příprava, realizace a hodnocení.

20. Literární výchova jak složka předmětu ČJL – učivo a cíle literární výchovy.

21. Vznik a vývoj oboru didaktiky české literatury, současný stav, koncepce výuky na 2. st. ZŠ.

22. Metodické přístupy k literární výchově; modely literární výchovy, pojetí učiva.

23. Čítanky a učebnice literární výchovy pro 2. st. ZŠ – základní charakteristika, uspořádání učiva, podrobnější znalost vybrané čítankové řady.

24. Struktura vyučovací hodiny literární výchovy, třífázový model učení (E-U-R).

25. Didaktická interpretace jako metoda LV – zásady didaktické interpretace.

26. Čtenářská gramotnost, metody rozvoje čtenářské gramotnosti – charakteristika metod a možnosti využití ve školní praxi (dílna čtení, řízený rozhovor, čtení s předvídáním, dramatizace).

27. Školní a mimoškolní četba, problematika čtenářského deníku, rozvíjení čtenářských dovedností a kritického myšlení, role učitele.

28. Drama a dramatické texty v hodinách literární výchovy.

29. Rozvoj dovedností spjatých s percepční, apercepční a konkretizační fází recepce textu.

30. Možnosti práce s textem – analýza literárního textu (jazyková, tematická a kompoziční).

7) Tematické okruhy z oblasti literární

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Literatura

1. Jan Amos Komenský: život a dílo (aktivity vědecké, beletristické, pedagogické a pansofické); Josef Dobrovský a P. J. Šafařík: jejich úsilí o povznesení české obrozenecké vědy; Literatura pro děti a mládež (LDM) - pojem, funkce, počátky české a světové LDM.
2. České národní obrození, jednotlivé koncepce a modely, periodizace, jazyková, sociálněekonomická a národnostní otázka, žánrová a tematická diferenciaci; Josef Jungmann a jeho význam pro české národní obrození; Próza s dívčí hrdinkou v LDM.
3. Pohádka v české a světové LDM - teorie žánru, autorská pohádka, nonsensová pohádka, folklórní pohádka a její literární adaptace (L. Carroll, A. Saint-Exupéry, V. Nezval, V. Čtvrtek, V. Macourek); První fáze českého národního obrození (70. léta – poč. 19. st.): anakreonská poezie, jazykové a historické obrany, *Básně v řeči vázané*; A. J. Puchmajer a jeho básnická generace (*Sebrání básní a zpěvů*).
4. Druhá fáze českého národního obrození: preromantismus a jeho české znaky v konfrontaci s evropskou situací; Ján Kollár, *RKZ*, F. L. Čelakovský; LDM česká i světová za klasicismu a osvícenství, funkce folklóru.
5. Český romantismus v evropském kontextu: vymezení, charakteristika, osobnosti, oscilace s realistickou tendencí (próza, poezie a drama); K. Sabina, F. Turinský, J. Langer; Dobrodružná próza v LDM.
6. Česko-německé a česko-slovenské literární vztahy v letech 1770-1848; K. H. Mácha: přehled tvorby; Česká LDM v první polovině 20. století.
7. Čtvrtá fáze českého národního obrození: osvícenský realismus, oscilace romantismu s realismem (40. léta 19. století a rok 1848); K. Havlíček Borovský, J. K. Tyl; Česká LDM od poloviny 20. století do devadesátých let 20. století.
8. Období bachovského absolutismu v 50. letech 19. století a almanach *Máj*; Božena Němcová: rozpor mezi ideálem a realitou, koexistence biedermeieru s raným realismem; LDM česká i světová v 19. století.
9. Májovská generace v 50.-70. letech 19. století. Překlady z evropských literatur. Oživení společenské a politické situace (Říjnový diplom). Rozmach národní kultury. Česko-slovenské vztahy. J. Neruda, V. Hálek, A. Heyduk, G. Pflieger-Moravský, K. Světlá, B. Janda-Cidlinský, J. Arbes ad. Sci-fi a fantasy literatura v LDM.
10. Ruchovsko-lumírovská generace a nástup kritického realismu v 80. letech 19. století. Historická a venkovská tematika. Žánrová a tematická diferenciaci (poezie, próza a drama). A. V. Šmilovský, A. Jirásek, K. V. Rais, A. Stašek, T. Nováková, bratři Mrštíkové, J. Vrchlický, S. Čech, E. Krásnohorská ad. Nejnovější LDM (hlavní trendy polistopadového vývoje, světová LDM v českých překladech).

11. Česká moderna. Symbolismus a dekadence - próza, poezie, evropské souvislosti.
K. Hlaváček, O. Březina, A. Sova, F.X. Šalda, Manifest české moderny, Moderní revue.
Ilustrace a vizualizace v LDM, její funkce, představitelé.
12. Naturalismus na přelomu 19. a 20. století. Předválečná moderna, expresionismus, futurismus, kubismus, dadaismus.
J.S. Machar, J. Hašek, bratři Mrštíkové, K.M. Čapek-Chod, F. Gellner, F. Šrámek, K. Toman, S.K. Neumann, P. Bezruč.
Odborné časopisy v oblasti LDM (Úhor, Ladění, Zlatý máj, Bibiana ad.).
13. Expresionismus, avantgarda, poetismus, surrealismus v 1. polovině 20. století.
L. Klíma, R. Weiner, Devětsil, V. Nezval, J. Wolker, J. Seifert, V. Holan ad.
Dějiny encyklopedie a slovníky v oblasti LDM ve 20. století, příklady a hodnocení.
14. Česká próza 20. a 30. let 20. století, proměny poetik a žánrů. Dobové kritické, teoretické a historické myšlení o próze. Literární časopisy; literární produkce; drama.
V. Vančura, bratři Čapkové, I. Olbracht ad.
Literární kritika v oblasti LDM v 19. a 20. století, představitelé a generační uskupení.
15. Česká literatura ve 40. a 50. letech 20. století, poezie a próza v domácí produkci a exilu; oficiální a ineditní poezie, próza, drama; poezie všedního dne; exilová nakladatelství.
F. Halas, J. Orten, I. Olbracht, J. Otčenášek, V. Řezáč, J. Drda, M. Majerová, B. Říha ad.
Schematismus v LDM: hlavní představitelé, témata a žánry.
16. Česká poezie v 60. letech 20. století. Literární časopisy, exilová nakladatelství.
V. Holan, J. Seifert, J. Kainar, J. Skácel, O. Mikulášek, J. Suchý ad.
"Zlatá" 60. léta v LDM - žánry, témata, představitelé, tendence.
17. Próza v 60. letech 20. století, konstituce malých žánrových forem v české próze 60. let.
Literární kritika.
A. Lustig, M. Kundera, B. Hrabal, V. Páral ad.
Realismus a naturalismus v evropské literatuře. H. Balzac, G. Flaubert, E. Zola.
18. Česká poezie v 70. a 80. letech 20. století v domácí produkci a v exilu. Literární kritika.
M. Florian, J. Seifert ad. Tvorba písňových textů - od 60. let 20. století po současnost.
J. Suchý, J. Kainar, P. Šrut, P. Vrba ad. Možnosti a formy využití v rámci výuky.
Evropská próza 1. poloviny 20. století. J. Joyce, M. Proust, F. Kafka, T. Mann.
19. Česká próza v 70. a 80. letech 20. století v domácí produkci a v exilu. Domácí a exilové literární časopisy, exilová nakladatelství.
M. Kundera, B. Hrabal, L. Fuks, J. Škvorecký ad.
Drama a film od 60. let 20. století. Filmové adaptace literárních textů; jejich využití ve výuce literární výchovy.
20. Česká literatura po roce 1989. Literární kritika. Literární periodika.
J. Kratochvil, M. Ajvaz, J. Topol, P. Šabach, J. Rudiš ad.
Komiks - teorie žánru. Komiks - česká tvorba v průběhu 20. století, světové inspirace.

Součástí SZZ bude i zhodnocení pedagogické praxe a vlastních příprav na vyučovací jednotku a prokázání relevantních znalostí literárně-teoretických či literárně-historických.

Čl. 4

Zkouška z předmětu KBH/0QC1 Učitelství pro 2. st. ZŠ se specializací český jazyk jako druhý jazyk

(1) Do zkoušky ústí patří tyto povinné předměty

KBH/0DCC1, 2,	[Didaktika češtiny jako cizího jazyka I, II, III]
KBH/0LDMC	[Literatura pro děti a mládež]
KBH/0KRC	[Kulturní reálie ve výuce češtiny jako cizího jazyka]
KBH/0MSC	[Morfologie a syntax]
KBH/0SCLC	[Současná česká literatura]
KBH/0LSC	[Lexikologie a sémantika]
KBH/0ATC	[Analýza textů ve výuce češtiny jako cizího jazyka]
KBH/0AUC	[Analýza učebnic češtiny pro cizince]

(2) Do zkoušky ústí patří tyto povinně volitelné předměty

Blok B:

KBH/0LK	[Literární komparatistika]
KBH/0SČL	[Starší česká literatura]
KBH/0VKL	[Vybrané kapitoly z lexikologie]
UBO/0RET	[Rétorika]

(3) Zkouška se člení na tyto dílčí součásti:

a) lingvistiku (teoretickou část)

b) literaturu (teoretickou část)

c) didaktickou část

Celkové hodnocení SZZ bude vytvořeno na základě dílčího hodnocení těchto částí.

(4) Státní závěrečná navazující magisterská zkouška má tři dílčí součásti: lingvistickou, literární a didaktickou. Ke všem součástem je zveřejněn seznam okruhů vycházejících z učiva, které studenti v rámci navazujícího studia v těchto oblastech absolvovali.

SZZ začíná v daný den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu (který je plně v kompetenci komise). Při zahájení jsou studenti seznámeni s průběhem zkoušky.

Student(ka) si vylosuje jednu otázku z každé dílčí součásti zkoušky. Student(ka) má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Student(ka) má na přípravu zkoušky nejméně 20 min. Délka zkoušky zpravidla nepřesahuje 35 minut.

Kritéria a postup pro stanovení výsledné známky:

Státní závěrečná zkouška KBH/0QC1 Český jazyk a literatura s didaktikou a její dílčí součásti se klasifikují známkami: "výborně", "velmi dobře", "dobře" a "nevyhověl(a)". Je-li některá dílčí součást státní závěrečné zkoušky hodnocena známkou "nevyhověl(a)", je celkový výsledek státní závěrečné zkoušky klasifikován známkou "nevyhověl(a)". Státní závěrečnou zkoušku se všemi dílčími součástmi lze v případě neúspěchu jednou opakovat.

Pravidla pro rozhodování komise:

Zkoušení a hodnocení u SZZ je komisionální. Odpovědi studentů jsou hodnoceny zkušební komisí neveřejně podle jednotlivých otázek zvlášť a v souhrnu posléze jednou výslednou známkou. Pro úspěšné absolutorium SZZ je nezbytné, aby zkoušený(á) student(ka) nebyl(a) hodnocen(a) ze žádné z dílčích otázek horší klasifikací než "dobře".

Výborně – student prokazuje suverénní znalost a přehled předmětu a metod, plynule a věcně správně reaguje na dotazy zkušební komise

Velmi dobře – student se orientuje v zadané problematice, správně reaguje na dotazy zkušební komise

Dobře – student prokazuje pouze základní orientaci v zadané problematice

Nevyhověl – student neprokázal základní orientaci v zadané problematice, není schopen adekvátně reagovat na dotazy zkušební komise

Jednotlivé otázky z dílčích součástí zkoušky jsou hodnoceny členy zkušební komise, kteří je navrhli, nebo kteří se v dané dílčí části profilují vědecky či formou výuky daného předmětu (či oboru), z něž byla daná otázka vylosována.

SZZ je ukončena oficiálním vyhlášením výsledků za přítomnosti všech studentů a členů komise.

(5) Tematické okruhy z oblasti lingvistické.

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Lingvistika

1. Fonetika a fonologie, obsah těchto disciplín, základní fonetické pojmy.
2. Soustava českých hlásek, jejich třídění, artikulace, akustická podstata.
3. Ortoepie a ortofonie. Spisovná výslovnost slov domácích a slov cizích.
4. Dynamické a melodické prostředky mluvené řeči. Přízvuk, tempo, pauzy, frázování.
5. Charakteristika některých cizojazyčných fonetických systémů.
6. Lexikologie jako vědní disciplína, její členění, základní pojmy.
7. Slovní zásoba češtiny, rozvrstvení slovní zásoby, zánik slov, vznik nových pojmenování.
8. Přejímání slov z cizích jazyků, významní autoři českých slovníků.
9. Paradigmatické vztahy mezi jazykovými jednotkami (homonyma, synonyma, antonyma, ...).
10. Vývojové tendence ve slovní zásobě.
11. Morfologie (základní pojmosloví morfologie, morfém, alomorf, morf). Slovní druhy (klasifikace, přechody mezi slovními druhy).
12. Jmenné kategorie (charakteristika, vývojové tendence)
13. Slovesné kategorie (charakteristika, vývojové tendence)
14. Neohebné slovní druhy (formální a sémantická charakteristika, přechody mezi neohebnými slovními druhy).
15. Slovtvorná stavba slova (slovtvorná kategorie, slovtvorný typ, formant, druhy formantů v současné češtině, produktivní/neproduktivní slovtvorné typy, vývojové tendence ve slovtvorných postupech v současné češtině).

16. Syntax (základní pojmosloví syntaxe).
17. Modifikace významové struktury věty (hierarchizace věty, modalita, klad a zápor).
18. Větné struktury (typy jednoduché věty slovesné), typy dvojčlenné a jednočlenné, nesponové a sponové. Významy jednočlenných vět. Větné ekvivalenty, polovětné konstrukce v češtině.
19. Větné členy (primární a sekundární, základní a rozvíjející větné členy).
20. Pořádek slov ve větě (aktuální větné členění, slovosled v češtině, stylistické využití slovosledných principů v češtině a možných odchylek od nich).

(6) Tematické okruhy z oblasti didaktické.

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Didaktika

1. Didaktika cizích jazyků – definice, předmět, příbuzné vědy, cíle výuky
2. Realizace, plánování a analýza výuky, evaluační postupy, organizační formy práce
3. Komunikativní pragmaticky orientovaná metoda a postkomunikační epocha
4. RVP pro ZŠ a SŠ, specifika pro výuku žáků s OMJ, Společný evropský referenční rámec pro jazyky, Evropské jazykové portfolio, evropská a česká jazyková politika
5. Mnohojazyčnost, čeština jako cizí jazyk
6. Základy práce s gramatickým učivem ve výuce
7. Didaktické zásady pro výuku deklinace substantiv
8. Didaktické zásady pro výuku deklinace přídavných jmen, zájmen a číslovek
9. Didaktické zásady pro výuku časování sloves
10. Problematika poslechu s porozuměním
11. Ústní komunikace ve výuce češtiny jako cizího jazyka
12. Čtení s porozuměním, charakteristika
13. Řečová dovednost psaní, písemný projev jako proces, tvořivé psaní
14. Didaktické a metodické aspekty reálií, interkulturní kompetence – interkulturní učení
15. Zkoušení a testování, chyby a jejich oprava
16. Média ve výuce češtiny jako cizího jazyka
17. Práce s textem ve výuce češtiny jako cizího jazyka
18. Projektové vyučování a dramatická výchova
19. Práce se strategiemi učení, autonomní učení, Evropské jazykové portfolio
20. Podpora žáků se specifickými poruchami učení

(7) Tematické okruhy z oblasti literární.

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Literatura

Současná česká literatura

1. Vývojové trendy a proměny české literatury po roce 1989 (kulturní politika, zrušení ideologického dozoru, knižní trh, nakladatelství, časopisy, literární kritika, literární věda apod.).
2. Žánrové a tematické rozpětí současné prózy (vybrané osobnosti a texty).
3. Poezie posledního třicetiletí (vybrané osobnosti a texty).
4. Literatura pro děti a mládež – základní tendence vývoje (tematická detabuizace, žánrový synkretismus, rušení generačních bariér ad.).
5. Populární a triviální literatura (komiks, sci-fi, fantasy, internetová literatura, vizualizace slovesného textu apod.).

Kulturní realie

1. Imagologie a výchova k jinakosti prostřednictvím slovesného textu (principy multikulturalismu).
2. Regionalismus a regionální literatura v oblasti vzdělávání.
3. Funkce a pojetí literárního a kulturního deníku – obsah a kompozice.
4. Hranice a možnosti dramatické výchovy a tvořivé dramatiky (příklady nácvičky).
5. Problémy interkulturní výchovy a mezioborové vztahy ve školské praxi (projektová výuka: pro a proti).

Česká filmová tvorba

1. Intertextualita a intermedialita ve vztahu literatury a filmu (otázky terminologie a sémantiky).
2. Film v literární výchově a ve školské praxi (česká „klasika“ ve filmové tvorbě na vybraných příkladech).
3. Český film v meziválečném období: vybrané osobnosti a díla.
4. Český film v druhé polovině 20. století s důrazem na „zlatá“ šedesátá léta.
5. Současná filmová tvorba v žánrové a autorské variabilitě (přehled a základní vývojové tendence).

Literatura pro děti a mládež

1. Nástin vývoje české literatury pro děti a mládež od národního obrození po současnost. Tendence, dominantní žánry, klíčoví autoři.
2. Vztah pohádkového žánru v české literatuře k lidové slovesnosti. Sběratelé, autorské adaptace.
3. Vývoj autorské pohádky v české literatuře. Boje o pohádku, klíčoví autoři.
4. Vývoj prózy dětským hrdinou v české literatuře pro děti a mládež od počátku 19. století po současnou problémovou prózu.
5. Česká poezie pro děti a mládež od první poloviny 19. století po současnost. Tendence, klíčoví autoři.

Čl. 5

Zkouška z předmětu KBH/8Q1 Učitelství pro 1. st. ZŠ - Český jazyk a literatura s didaktikou

(1) Do zkoušky ústí patří tyto povinné předměty:

KBH/8KR	[Kultura řeči]
KBH/8MT	[Mateřský jazyk - tvarosloví]
KBH/8MS	[Mateřský jazyk - syntax]
KBH/8MST	[Mateřský jazyk - stylistika]
KBH/8DP1, 2	[Didaktika prvopočátečního čtení a psaní I, II]
KBH/8DM1, 2	[Didaktika mateřského jazyka a slohu I, II]
KBH/8L1, 2	[Literatura pro děti a mládež I, II]
KBH/8DC1	[Didaktika čtení a literární výchovy]
KBH/8SČ	[Současný český jazyk]
KBH/8PČ	[Praxe oborově didaktická (český jazyk)]

(2) Zkouška se člení na tyto dílčí součásti:

a) Lingvistika (teorie)

b) Didaktika českého jazyka a slohu

c) Prvopočáteční čtení, psaní a literární výchova s didaktikou

d) Literatura pro děti a mládež

(3) Státní závěrečná magisterská zkouška má čtyři části: lingvistickou, literární, didaktiku českého jazyka a slohu a prvopočáteční čtení, psaní a literární výchovu s didaktikou. K jednotlivým částem je zveřejněn seznam okruhů vycházejících z učiva, které studenti v rámci magisterského studia v těchto oblastech absolvovali.

SZZ začíná v daný den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu (který je plně v kompetenci komise). Při zahájení jsou studenti seznámeni s průběhem zkoušky.

Student(ka) si vylosuje jednu otázku z každé dílčí součásti zkoušky. Student(ka) má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Student(ka) má na přípravu zkoušky nejméně 20 min. Délka zkoušky zpravidla nepřesahuje 35 minut.

Kritéria a postup pro stanovení výsledné známky:

Státní závěrečná zkouška KBH/8Q1 Český jazyk a literatura s didaktikou a její dílčí součásti se klasifikují známkami: "výborně", "velmi dobře", "dobře" a "nevyhověl(a)". Je-li některá dílčí součást státní závěrečné zkoušky hodnocena známkou "nevyhověl(a)", je celkový výsledek státní závěrečné zkoušky klasifikován známkou "nevyhověl(a)". Státní závěrečnou zkoušku se všemi dílčími součástmi lze v případě neúspěchu jednou opakovat.

Pravidla pro rozhodování komise:

Zkoušení a hodnocení u SZZ je komisionální. Odpovědi studentů jsou hodnoceny zkušební komisí neveřejně podle jednotlivých otázek zvlášť a v souhrnu posléze jednou výslednou známkou. Pro úspěšné absolutorium SZZ je nezbytné, aby zkoušený(á) student(ka) nebyl(a) hodnocen(a) ze žádné z dílčích otázek horší klasifikací než "dobře".

Výborně – student prokazuje suverénní znalost a přehled předmětu a metod, plynule a věcně správně reaguje na dotazy zkušební komise

Velmi dobře – student se orientuje v zadané problematice, správně reaguje na dotazy zkušební komise

Dobře – student prokazuje pouze základní orientaci v zadané problematice

Nevyhověl – student neprokázal základní orientaci v zadané problematice, není schopen adekvátně reagovat na dotazy zkušební komise

Jednotlivé otázky z dílčích součástí zkoušky jsou hodnoceny členy zkušební komise, kteří je navrhli, nebo kteří se v dané dílčí části profilují vědecky, publikačně či formou výuky daného předmětu (či oboru), z něž byla daná otázka vylosována.

SZZ je ukončena oficiálním vyhlášením výsledků za přítomnosti všech studentů a členů komise.

(4) Tematické okruhy z oblasti lingvistické (teorie)

Tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Lingvistika (teorie)

- Soustava českých hlásek
- Vady řeči a výslovnosti
- Lexikální plán - systém ve slovní zásobě
- Lexikální plán - strukturní a nestrukturní útvary národního jazyka
- Lexikální plán - typy slovníků + příklady
- Morfologický plán - formální morfologie
- Morfologický plán - funkční morfologie
- Morfologický plán - slovní druhy
- Syntaktický plán - větné členy, věta a souvětí, druhy vedlejších vět, významové poměry
- Syntaktický plán - syntaktické vztahy - podstata, typy, formální způsoby vyjádření
- Stylistika - stylové činitele subjektivní a objektivní
- Stylistika - funkční styly v ČJ - typy + hlavní znaky
- Stylistika - slohové postupy a útvary

Tematické okruhy z oblasti didaktické

Didaktika českého jazyka a slohu

- U každé otázky se předpokládá schopnost uvést příklady, které vhodně ilustrují daný jev, a dále příklady, které je možné ve školní praxi využít při vyvozování daného učiva, uvést způsob tohoto vyvození.
- Také se předpokládá bezpečná znalost praktických dovedností, které s tématy souvisejí (např. bezchybně provést morfematický rozbor).
- Tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Tematické okruhy jsou:

- Současné pojetí jazykového a komunikačního vyučování ČJ na ZŠ jako výsledek předchozího vývoje, zdroje didakticko-metodických doporučení a učebních materiálů v práci učitele ČJ na 1. stupni ZŠ (knižní, časopisecké i internetové zdroje), kodifikační příručky využívané v hodinách ČJ na ZŠ, schopnost praktické orientace v těchto příručkách.
- Komunikační a slohová výchova: komunikační kompetence žáků ZŠ, čtení a naslouchání s porozuměním, čtenářská gramotnost.
- Komunikační a slohová výchova: výslovnost, paralingvální a extralingvální prostředky v mluvených projevech žáků ZŠ, jazyková správnost a kultivovanost v projevech žáků.
- Komunikační a slohová výchova: hodnocení psaných a mluvených komunikátů na ZŠ a fáze jejich přípravy, osnova (její typy a využití).
- Komunikační a slohová výchova: osobní dopis, popis (jednotlivé typy, jazykové prostředky, typy stylizačních cvičení).
- Komunikační a slohová výchova: vypravování (jazykové prostředky, typy stylizačních cvičení, metoda volného psaní)
- Stavba slova: hláska, písmeno, slabika (hláskový a slabičný rozbor, pravopis spjatý s měkkými/tvrdými a párovými souhláskami).
- Lexikologie: učivo o významu slov (slova nadřazená a podřazená, slova souznačná, mnohoznačná atd.).
- Lexikologie: lexikální pravopis (podrobná znalost všech jevů, které do této oblasti spadají a jsou vyučovány na 1. stupni ZŠ, schopnost jevy popsat a odůvodnit konkrétní příklady).
- Morfologie: morfematický rozbor slov na 1. stupni ZŠ (znalost různých užívaných možností, jak slovo morfematicky analyzovat, též bezpečná znalost praktického morfematického rozboru), slovtvorný rozbor na 1. stupni ZŠ.
- Morfologie: formálně morfologické učivo 1. stupně ZŠ, včetně pravopisných aplikací (skloňování podstatných jmen, změny souhlásek v příponách adjektiv, skloňování základních číslovek, tvoření jednotlivých slovesných tvarů, např. spisovné tvary podmiňovacího způsobu atd.).

- Morfologie: funkčně morfologické učivo na 1. stupni ZŠ - jména: gramatické kategorie jmen, jaký mají význam pro oblast pravopisnou).
- Morfologie: funkčně morfologické učivo na 1. stupni ZŠ - slovesa: gramatické kategorie sloves a jejich návaznost, slovesný tvar jednoduchý a složený, zvrtná slovesa atd.
- Morfologie: morfologický pravopis na 1. stupni ZŠ (podrobná znalost všech jevů, které do této oblasti spadají a jsou vyučovány na 1. stupni ZŠ, schopnost jevy popsat a odůvodnit konkrétní příklady).
- Morfologie: slovní druhy: algoritmus určování slovních druhů, hlediska určování slovních druhů, bezpečná znalost dalšího členění jednotlivých slovních druhů v podobě užívané zpravidla na ZŠ (např. druhy zájmen), schopnost bezpečně určit slovní druh a jeho gramatické kategorie.
- Syntax: Syntaktický pravopis v rámci věty jednoduché a souvětí na 1. stupni ZŠ (též druhy vět podle postoje mluvčího, řeč přímá a nepřímá), podrobná znalost všech jevů, které do této oblasti spadají a jsou vyučovány na 1. stupni ZŠ, schopnost jevy popsat a uvést vhodné příklady.
- Syntax - učivo o skladbě na 1. stupni ZŠ: schopnost vysvětlit skladební termíny užívané na ZŠ a uvést k nim příklady (věta, souvětí, základní a určovací skladební dvojice, člen řídicí a závislý, větný člen holý, rozvitý, několikanásobný, podmět nevyjádřený atd.)

Prvopočáteční čtení, psaní a literární výchova s didaktikou

- Školní zralost a příprava dětí na vstup do školy.
- Problematika leváctví ve škole.
- Metody ve výuce čtení a psaní. Jejich srovnání a použití ve výuce.
- Metodika osvojování počátečního čtení.
- Metodika osvojování počátečního psaní.
- Diagnostika čtení v 1. - 5. ročníku.
- Práce se zaostávajícími čtenáři.
- Druhy a kvality čtení. Metodika jejich rozvíjení ve 2. - 5. ročníku.
- Žákovské nedostatky ve čtení a psaní: jejich projevy, příčiny a metodická náprava.
- Koncepce, cíle a obsahová struktura čtení a literární výchovy v 1. - 5. ročníku.
- Předpoklady žáků mladšího školního věku k literární výchově.
- Stavba vyučovací hodiny čtení a literární výchovy v 1. - 5. ročníku a příprava na ni.
- Didaktická interpretace literárního textu.
- Literárně-estetické dovednosti žáků a jejich rozvíjení v 1. - 5. ročníku.
- Společná mimočítanková četba ve 2. - 5. ročníku.
- Aktuální výchova literaturou a uměním.

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

(5) Tematické okruhy z oblasti literární

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Literatura pro děti a mládež

- LDM: pojem, funkce, obsah a žánrová skladba.
- Počátky české LDM. Dětská literatura a lidová slovesnost.
- Folklórní pohádka a její literární adaptace. Klasická pohádková tvorba B. Němcové a K. J. Erbena.
- LDM ve druhé polovině 19. st.: literární adaptace lidové pohádky, historická beletrie - zvláště pověsti, autorská poezie.
- Próza se soudobým dětským hrdinou od počátku 20. století do 1. světové války (psychologická, sociálně kritická a humoristická tvorba).
- LDM meziválečného období: hodnotová, typová a žánrová struktura.
- LDM za nacistické okupace, 2. světové války a v poválečné demokracii (léta 1939 - 1947).
- LDM v letech 1948 - 1960 (schematismus a jeho překonání).
- LDM v letech šedesátých (rozmach a kvalitativní proměny prózy a poezie).
- LDM v období společenské a kulturní normalizace (70. - 80. léta). Literární tvorba oficiální a nezávislá.
- LDM devadesátých let (hlavní trendy polistopadového vývoje).
- Teorie a kritika LDM. Časopis Zlatý máj a Ladění.
- Historie a současnost ilustrace dětské knihy (přehled).
- Moderní časopisy pro děti a mládež (charakteristika).
- Klasické dědictví světové LDM: pohádka, příběh ze života dítěte a dobrodružná próza.
- Počátky světové LDM, světová LDM za klasicismu a osvícenství.
- Pohádka ve světové LDM 19. století.
- Autorská pohádka ve světové LDM 20. století.
- Klasická a soudobá próza ze života dětí a mládeže ve světové literatuře 19. a 20. století. Próza s dívčí hrdinkou.
- Dobrodružná próza pro děti a mládež v klasické a moderní světové literatuře.
- Próza s přírodní tematikou ve světové LDM.
- Sci-fi a fantasy literatura ve světovém písemnictví pro děti a mládež.

Část III.
Kvalifikační práce
Čl. 6

Obsahové a formální požadavky

(1) Minimální rozsah bakalářské práce činí 40 stran, maximální rozsah 60 stran (povolený přípustný rozsah bakalářské práce je 80 stran; minimální rozsah 40 stran je nepodkročitelný). Rozsah textu diplomové práce je nejméně 60 tiskových stran, maximum je 90 tiskových stran (povolený přípustný rozsah diplomové práce je 110 stran). Do uvedeného rozsahu se započítává titulní strana a prohlášení podle čl. 20 odst. 9 písm. d) opatření děkana; přílohy práce se nezapočítávají.

(2) Formální požadavky: titulní strana (barevně), prohlášení (*dle čl. 20 odst. 10 písm. e) opatření děkana*), abstrakt se seznamem klíčových slov v českém a anglickém jazyce, samotný text práce, seznam použité literatury a pramenů.

(3) Citační požadavky: všechny zdroje informací, které budou v práci jakýmkoli způsobem použity, nebo pouze zmíněny, musí být v práci citovány zřetelnou standardizovanou formou.

(4) Obsahové a formální požadavky na bakalářskou práci:

Titulní vazebný list

- plný název fakulty
- dále (uprostřed) označení kvalifikační práce
- v pravém dolním rohu jméno a příjmení autora (příp. titul)
- v levém dolním rohu rok odevzdání práce

Titulní list uvnitř textu musí být vytištěný **barevně s logem fakulty**.

Rozsah prací je udán v normovaných stránkách. 1 normostránka = 30-33 řádků včetně nadpisů. Do uvedeného rozsahu se započítává pouze vlastní celistvý text, nikoliv tedy seznam literatury, zkratk, přílohy atd.

Grafická úprava

Práce je psána na bílý papír formátu A4 vždy po jedné straně papíru s patkovým typem písma (např. Times New Roman). Pro data v tabulkách a grafech je možné použít i jiný druh písma včetně bezpatkových (např. Arial).

Velikost písma je 11-12 pt pro základní text, 9-11 pt pro poznámkový aparát, doporučené řádkování 1,5.

Úprava okraje listu: horní okraj stránky 25 mm, dolní okraj stránky 15 mm, levý okraj 35 mm, pravý okraj 25 mm. Text je zarovnán na oba okraje (do bloku).
Doporučení: *stránky se číslují* dole uprostřed.

Titulní strana, poděkování, prohlášení, anotace (i v AJ), obsah či seznam zkratk se nečíslují, ale započítávají se do pořadí stránek. Úvod tedy například začíná stránkou sedm.

Kapitoly se začínají psát na novém listu papíru, *názvy kapitol* se uvádějí na samostatných řádcích velikostí písma 16, tučně, mohou být i velkou abecedou a nepíše se za nimi tečka. Nic se nepodtrhává!

Podkapitoly se píše velikostí písma 14, tučně a malou abecedou.

Pro číslování kapitol se používá desetinné členění:

1. Název kapitoly

1.1 oddíl

1.1.1 pododdíl

Nový odstavec se odděluje odsazením prvního řádku. Použije-li se v textu zkratk, musí být tyto zkratky vysvětleny u prvního odkazu zkratk (v závorce, případně poznámkou pod čarou – jde-li o složitější vysvětlení pojmu či zkratky). Současně musí být připojen za obsahem seznam zkratk.

Nadpisy tabulek, obrázků a schémat včetně jejich číslování se uvádějí nad nimi velikostí písma jako je text práce a pod grafickým znázorněním se uvádí pramen kurzívou a velikostí písma menší než základní text.

V celém textu musí být dodržena jednotná grafická úprava!

Struktura práce

Za titulní stránkou následuje **poděkování** vedoucímu práce (příp. odborným konzultantům); umísťuje se do spodní poloviny stránky;

Za poděkováním musí následovat **prohlášení** o tom, že student vypracoval práci samostatně a s použitím uvedené literatury, za prohlášením nesmí chybět podpis.

Vzor prohlášení naleznete v *Opatření děkana č. 7/2017 o studiu v bakalářských a magisterských studijních programech, čl. 20 odst. 10 písm. e).*

Za prohlášení řadíme **anotaci** v českém a anglickém jazyce (Abstract) v rozsahu jednoho odstavce pro každý jazyk. V něm studenti shrnou obsah, metody a cíle svojí práce.

Po anotacích následuje **obsah**. Je přehledně strukturován v souladu s členěním vlastního textu.

Za obsahem následuje **seznam zkratk**. Jsou-li v práci používány nějaké zkratky (časopisů, textů apod.) je nutné připojit seznam zkratk a rozepsat celé tituly.

Práce bývá členěna podle typu řešeného tématu obvykle na následující části:

- úvod, teoretická část, výzkumná část (příp. praktická část), závěr, případné přílohy (včetně seznamu příloh) nebo
- úvod, vlastní text, závěr, případné přílohy nebo
- úvod, literární přehled, exaktní (dotazníková, anketní) část (hypotézy, metodika, soubor respondentů, výsledky), závěr a diskuse, případně přílohy.

Bakalářská práce může mít i kompilační charakter, protože má především prokázat studentovu znalost v dané problematice na základě prostudovaného materiálu (odborná literatura). Práce nemusí mít explicitně výzkumný charakter z oblasti základního či aplikovaného výzkumu, může jít o rešerši relevantních publikovaných výsledků, v níž posoudí stav zkoumaného problému. Bakalářská práce může být i prací rešeršního typu zpracovaná tvůrčím způsobem (např. pedagogický projekt).

Diplomová práce musí obsahovat původní poznatky nebo tvůrčí výstupy, řešení problému, nové postupy a myšlenky, které autor samostatně zpracoval nebo vytvořil prostřednictvím vědeckých postupů a metod, které jsou v daném oboru uznávané.

Seznam použité literatury, který bývá uváděn na závěr práce, musí být zpracován podle citační normy ISO 690 nebo i jiného existujícího standardu, pokud budou užity konzistentně a v souladu s praxí běžnou v renomovaných publikacích. Použití konkrétní normy vychází ze zvyklostí daného oboru a uchazeč by měl při její volbě postupovat podle instrukcí vedoucího práce.

Seznam doporučujeme rozdělit takto:

- a) prameny
- b) sekundární literatura
- c) užité encyklopedie a slovníky
- d) elektronické dokumenty nebo jejich části (internetové zdroje)

Bibliografické údaje se řadí abecedně.

Přílohy práce vkládáme buď

- přímo za konkrétní text na normálně očíslovanou stranu nebo
- na úplný konec práce a v textu odkazujeme na příslušné číslo přílohy.

Seznam příloh je na konci práce po *Seznamu použitých pramenů*.... Obsahuje číslo přílohy (příp. číslo stránky, na níž se příloha nachází). Příloha musí být řádně označena číslem a nadpisem.

Přílohy jsou možnou, ale ne povinnou součástí práce.

(6) Kritéria hodnocení kvalifikační práce:

- a) **Aktuálnost tématu, struktura práce** (rozsah, logická návaznost, vnitřní vyváženost)
- b) **Metodologická a metodická stránka práce** (stanovení hypotéz a cílů práce, užití metod)
- c) **Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji** (výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem)
- d) **Odborná správnost – znalost problematiky** (prokázání znalosti řešené problematiky, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém)
- e) **Zhodnocení výsledků, naplnění cílů, aplikovatelnost v praxi**
- f) **Úroveň jazykového a stylistického zpracování**
- g) **Formální a grafická úroveň práce**
- h) **Připomínky a otázky k obhajobě**
- i) **Celkové hodnocení práce** (výsledná známka není aritmetickým průměrem jednotlivých kritérií hodnocení práce)

Část IV.

Závěrečná ustanovení

Čl. 7

Závaznost, aplikovatelnost a výklad opatření

- (1) Pravidla obsažená v opatření jsou závazná pro všechny, jichž se týkají, a to i pro vedoucího katedry. Změna v osobě vedoucího nemá na pravidla uvedená v tomto opatření vliv.
- (2) Změny v pravidlech lze činit jen vydáním nového opatření, a to postupem podle čl. 22 odst. 3 a 4 opatření děkana.
- (3) Vyjde-li najevo rozpor opatření vedoucího katedry s některým opatřením děkana, proděkana, rektora, prorektora, vnitřním předpisem JU nebo PF nebo se zákonem, použije se přednostně ustanovení, které není obsaženo v opatření vedoucího katedry.
- (4) Výkladem opatření je pověřen proděkan pro studium. Je-li to vhodné či nezbytné, vyžádá si před provedením výkladu stanovisko vedoucího katedry.

Čl. 8

Zrušující ustanovení

Zrušuje se směrnice vedoucího katedry slovanských jazyků a literatur č. 3/2020.

Čl. 9

Účinnost

Toto opatření nabývá účinnosti 1. 9. 2022.

V Českých Budějovicích 31. 3. 2022

prof. PhDr. Miloš Zelenka, DrSc.
vedoucí katedry slovanských jazyků a literatur